

Tomasz Grzegorzczak, Wojciech Jankowski
Monika Zbrojewska

KODEKS WYKROCZEŃ

pod redakcją naukową Tomasza Grzegorzczaka

2. wydanie

KOMENTARZ
LEX

a Wolters Kluwer business

Tomasz Grzegorzcyk, Wojciech Jankowski
Monika Zbrojewska

KODEKS WYKROCZEŃ

pod redakcją naukową Tomasza Grzegorzcyka

2. wydanie

KOMENTARZ LEX

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2013

Stan prawny na 1 stycznia 2013 r.

Projekt graficzny okładki i strony tytułowej
Cecylia Staniszevska, Ewa Łukasik

Wydawca
Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący
Joanna Maź

Opracowanie redakcyjne
Anna Łubińska-Bujak

Łamanie
JustŁuk Łukasz Drzewiecki, Justyna Szumieł, Krystyna Szych

Wykaz autorstwa poszczególnych rozdziałów:
Tomasz Grzegorczyk – rozdziały I–VII (art. 1–48)
Wojciech Jankowski – rozdziały VIII–XI (art. 49–103a)
Monika Zbrojewska – rozdziały XII–XIX (art. 104–166)

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska SA, 2013

ISBN: 978-83-264-4055-7

2. wydanie

Wydane przez:
Wolters Kluwer Polska SA

Redakcja Książek
01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a
tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń	19

CZĘŚĆ OGÓLNA

Rozdział I

Zasady odpowiedzialności	21
Art. 1. [Warunki odpowiedzialności za wykroczenie]	23
Art. 2. [Zmiana ustawy]	44
Art. 3. [Zasada terytorialności]	46
Art. 4. [Czas i miejsce wykroczenia]	48
Art. 5. [Zasada ekwiwalencji umyślności i nieumyślności]	50
Art. 6. [Umyślność i nieumyślność]	53
Art. 7. [Nieświadomość karalności; błąd co do znamion czynu]	56
Art. 8. [Wiek jako warunek odpowiedzialności]	60
Art. 9. [Zbieg przepisów i zbieg wykroczeń]	62
Art. 10. [Zbieg wykroczenia z przestępstwem]	67
Art. 11. [Usiłowanie]	72
Art. 12. [Podżeganie]	76
Art. 13. [Pomocnictwo]	78
Art. 14. [Odpowiedzialność współdziałających]	80
Art. 15. [Obrona konieczna]	83
Art. 16. [Stan wyższej konieczności]	88
Art. 17. [Niepoczytalność i poczytalność ograniczona]	91

Rozdział II

Kary, środki karne i zasady ich wymiaru	96
Art. 18. [Kary]	99
Art. 19. [Kara aresztu]	100
Art. 20. [Kara ograniczenia wolności]	104
Art. 21. [Obowiązek pracy w ramach ograniczenia wolności]	107

Art. 22. [Obowiązki dodatkowe przy ograniczeniu wolności]	110
Art. 23. [Kara zastępcza za ograniczenie wolności]	111
Art. 24. [Kara grzywny]	115
Art. 25. [Zamiana grzywny]	121
Art. 26. [Zakaz orzekania aresztu]	127
Art. 27. [Uwolnienie od aresztu zastępczego za grzywnę]	128
Art. 28. [Środki karne]	129
Art. 29. [Zakaz prowadzenia pojazdów]	135
Art. 30. [Przepadek przedmiotów]	139
Art. 31. [Podanie orzeczenia do publicznej wiadomości w szczególny sposób] ..	144
Art. 32. [Nawiązka]	146
Art. 33. [Dyrektywy wymiaru kary i środka karnego]	150
Art. 34. [Indywidualizacja wymiaru kary i środka karnego]	165
Art. 35. [Szczególne wymogi orzekania kary aresztu]	166
Art. 36. [Kara nagany]	167
Art. 37. [Nawiązka za wykroczenie chuligańskie]	169
Art. 37a. (uchylony)	170
Art. 38. [Recydywa szczególna wielokrotna]	171
Art. 39. [Nadzwyczajne złagodzenie i odstąpienie od kary; środki oddziaływania społecznego]	173
Rozdział III	
Zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego	179
Art. 40. (uchylony)	179
Art. 41. [Środki oddziaływania wychowawczego]	180
Rozdział IV	
Warunkowe zawieszenie wykonania kary aresztu	184
Art. 42. [Podstawy zawieszenia; okres próby]	184
Art. 43. [Ograniczenia zawieszenia]	187
Art. 44. [Zarządzenie wykonania zawieszony kary; uznanie ukarania za niebyłe]	188
Rozdział V	
Przedawnienie orzekania, wykonania kary oraz zatarcie ukarania	192
Art. 45. [Przedawnienie karalności i wykonania orzeczenia]	192
Art. 46. [Zatarcie ukarania]	196
Rozdział VI	
Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych	199
Art. 47. [Definicje ustawowe]	199
Rozdział VII	
Stosunek do ustaw szczególnych	209
Art. 48. [Stosowanie części ogólnej do wykroczeń pozakodeksowych]	209

CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA

Rozdział VIII

Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	211
Art. 49. [Lekceważenie narodu i państwa]	212
Art. 49a. [Nielegalne przekroczenie granicy Rzeczypospolitej Polskiej]	216
Art. 50. [Nieopuszczenie zbiegowiska]	222
Art. 50a. [Posiadanie niebezpiecznych przedmiotów w miejscu publicznym z zamiarem użycia ich do popełnienia przestępstwa]	224
Art. 51. [Zakłócenie spokoju lub porządku publicznego]	227
Art. 52. [Naruszenie przepisów o zgromadzeniach]	233
Art. 52a. [Nawoływanie do przestępstwa lub przeciwdziałania przemocą prawu]	239
Art. 52b. [Zmiana w użyciu oleju opałowego]	242
Art. 53. (uchylony)	243
Art. 54. [Naruszenie przepisów porządkowych]	243
Art. 55. [Kąpiel w miejscu niedozwolonym]	246
Art. 56. [Nielegalna zbiórka ofiar]	249
Art. 57. [Zbiórka ofiar na opłacenie grzywny]	253
Art. 58. [Żebranie]	255
Art. 59. (uchylony)	257
Art. 60. (uchylony)	257
Art. 60 ¹ . [Naruszenia z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej]	257
Art. 60 ² . (uchylony)	273
Art. 60 ³ . [Sprzedaż poza miejscem wyznaczonym przez organ gminy]	273
Art. 61. [Przywłaszczenie stanowisk i godności]	280
Art. 62. (uchylony)	286
Art. 63. [Naruszenia z zakresu telekomunikacji]	286
Art. 63a. [Nielegalne umieszczanie ogłoszeń]	292
Art. 64. [Nieoznakowanie nieruchomości]	294

Rozdział IX

Wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	300
Art. 65. [Wprowadzenie w błąd organu lub instytucji]	300
Art. 66. [Falszywy alarm]	303
Art. 67. [Uszkodzenie ogłoszenia]	306
Art. 68. [Bezprawny wyrób pieczęci]	308
Art. 69. [Niszczenie znaku organu państwowego]	311

Rozdział X

Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	314
Art. 70. [Czynności osób niezdolnych]	314
Art. 71. [Wadliwe wykonanie urządzeń]	320

Art. 72.	[Niezabezpieczenie miejsca niebezpiecznego]	325
Art. 73.	[Niezawiadomienie o niebezpieczeństwie]	326
Art. 74.	[Uszkodzenie znaku ostrzegającego]	328
Art. 75.	[Wyrzucanie przedmiotów]	330
Art. 76.	[Obrzucanie pojazdu]	331
Art. 77.	[Nieostrożność ze zwierzęciem]	333
Art. 78.	[Drażnienie zwierząt]	338
Art. 79.	[Brak oświetlenia miejsc publicznych]	340
Art. 80.	[Uszkodzenia wału przeciwpowodziowego]	341
Art. 81.	[Uszkodzenie ochrony brzegu]	343
Art. 82.	[Naruszenia przepisów przeciwpożarowych]	345
Art. 82a.	[Niedopełnienie obowiązków w razie pożaru i utrudnianie akcji ratowniczej lub czynności kontrolnych]	396
Art. 83.	[Nieostrożność z materiałami wybuchowymi]	403

Rozdział XI

Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	407	
Art. 84.	[Nieoznaczenie przeszkody w ruchu drogowym]	408
Art. 85.	[Samowolna zmiana albo uszkodzenie znaku lub sygnału]	413
Art. 85a.	[Naruszenie przepisów o sposobie znakowania dróg wewnętrznych]	415
Art. 86.	[Niezachowanie ostrożności]	418
Art. 87.	[Prowadzenie pojazdu po użyciu alkoholu]	423
Art. 88.	[Prowadzenie lub pozostawienie pojazdu bez należytego oświetlenia]	428
Art. 89.	[Dopuszczenie do przebywania małoletniego na drodze]	431
Art. 90.	[Tamowanie ruchu]	433
Art. 91.	[Zanieczyszczenie drogi]	435
Art. 92.	[Niepodporządkowanie się znakowi lub sygnałowi]	439
Art. 92a.	[Niedostosowanie się do ograniczenia prędkości]	444
Art. 93.	[Nieudzielenie pomocy ofierze wypadku]	447
Art. 94.	[Prowadzenie pojazdu bez uprawnień]	451
Art. 95.	[Prowadzenie pojazdu bez dokumentów]	472
Art. 95a.	[Nieprawdziwe dane w dowodzie rejestracyjnym]	474
Art. 96.	[Nielegalne dopuszczenie do ruchu]	477
Art. 96a.	[Bezprawne posiadanie lub używanie urządzeń pojazdu uprzywilejowanego]	484
Art. 97.	[Inne naruszenia prawa o ruchu drogowym]	489
Art. 98.	[Nieostrożność poza drogą publiczną]	492
Art. 99.	[Naruszenia stanu drogi]	494
Art. 100.	[Uszkodzenia drogi]	497
Art. 101.	[Nieoczyszczenie drogi]	503
Art. 102.	[Zaniedbanie stanu zjazdu]	504
Art. 103.	[Uchylanie się od świadczeń]	505
Art. 103a.	[uchylony]	507

Rozdział XII

Wykroczenia przeciwko osobie	508
Art. 104. [Skłanianie do zebrania]	508
Art. 105. [Dopuszczenie do czynu kryminalnego]	510
Art. 106. [Dopuszczenie do przebywania w niebezpieczeństwie]	513
Art. 107. [Złośliwe niepokojenie]	515
Art. 108. [Szczucie psem]	517

Rozdział XIII

Wykroczenia przeciwko zdrowiu	519
Art. 109. [Zanieczyszczanie wody]	519
Art. 110. [Zatrudnianie chorego]	526
Art. 111. [Niezachowanie stanu sanitarnego]	530
Art. 112. (uchylony)	533
Art. 113. [Niezachowanie czystości]	533
Art. 114. [Odmowa udzielenia wyjaśnień organowi służby zdrowia]	535
Art. 115. [Niepoddanie się szczepieniu lub badaniu]	536
Art. 116. [Nieprzestrzeganie zarządzeń leczniczych]	537
Art. 117. [Nieprzestrzeganie porządku w nieruchomości]	541
Art. 118. [Ubój zwierzęcia bez zezwolenia]	545

Rozdział XIV

Wykroczenia przeciwko mieniu	554
Art. 119. [Kradzież i przywłaszczenie]	556
Art. 120. [Kradzież drzewa]	566
Art. 121. [Szalbierstwo]	569
Art. 122. [Paserstwo]	573
Art. 123. [Kradzież z ogrodu]	578
Art. 124. [Niszczenie cudzej rzeczy]	579
Art. 125. [Niezawiadomienie o znalezieniu rzeczy]	582
Art. 126. [Kradzież rzeczy niemajątkowej]	584
Art. 127. [Samowolne użycie rzeczy]	585
Art. 128. [Urządzanie gry hazardowej]	588
Art. 129. [Wyrób wytrychów]	595
Art. 130. [Wyłączenie przepisów]	597
Art. 131. [Odpowiedzialność za wykroczenia popełnione za granicą]	605

Rozdział XV

Wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	606
Art. 132. (uchylony)	607
Art. 133. [Spekulacja biletami]	607
Art. 134. [Oszukiwanie w handlu]	608
Art. 135. [Ukrywanie towaru]	612
Art. 136. [Usuwanie oznaczeń z towarów]	616

Art. 137. [Nieuwidocznienie ceny]	619
Art. 138. [Nadmierne wynagrodzenie i odmowa świadczenia]	621
Art. 138a. [Zawieranie umów poza lokalem przedsiębiorstwa]	623
Art. 138b. [Niedozwolone postanowienia umowne]	626
Art. 138c. [Kredyt konsumencki]	629
Art. 138d. [Brak uprawnień przewodnika i pilota]	634
Art. 139. (uchylony)	639
Art. 139a. [Naruszenia z zakresu timeshare]	639
Rozdział XVI	
Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	647
Art. 140. [Nieobyczajny wybryk]	647
Art. 141. [Nieprzyzwoite napisy]	649
Art. 142. [Proponowanie czynu nieządnego]	650
Rozdział XVII	
Wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	653
Art. 143. [Utrudnienie korzystania z urządzeń użytku publicznego]	654
Art. 144. [Niszczenie roślinności]	656
Art. 145. [Zaśmiecanie]	661
Rozdział XVIII	
Wykroczenia przeciwko obowiązkowi ewidencji	663
Art. 146. [Niezgłoszenie urodzenia lub zgonu]	663
Art. 147. (uchylony)	667
Art. 147a. [Niezarejestrowany zakład opieki zdrowotnej lub leczniczy dla zwierząt; niedozwolona reklama]	668
Rozdział XIX	
Szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	672
Art. 148. [Szkodnictwo leśne]	673
Art. 149. [Paserstwo drzewa z lasu]	676
Art. 150. [Szkodnictwo ogrodowe]	677
Art. 151. [Niedozwolony wypas]	679
Art. 152. [Niszczenie kosodrzewiny]	684
Art. 153. [Drobne szkody leśne]	685
Art. 154. [Niszczenie substancji; śmiecenie]	688
Art. 155. [Niszczenie urządzeń melioracyjnych]	690
Art. 156. [Niszczenie zasiewów]	691
Art. 157. [Nieopuszczenie cudzego terenu]	692
Art. 158. [Wyrąb drzewa przez właściciela]	694
Art. 159. [Niezapobieganie szkodnikom]	698
Art. 160. [Zmiana przeznaczenia gruntu]	699
Art. 161. [Wjazd pojazdem do lasu]	700

Art. 162. [Zanieczyszczenie lasu]	702
Art. 163. [Niszczenie grzybów]	706
Art. 164. [Niszczenie gniazd lub lęgówisk]	708
Art. 165. [Płoszenie, zabijanie zwierząt]	711
Art. 166. [Puszczanie psa w lesie]	715
Bibliografia	717
Skorowidz rzeczowy	735

WYKAZ SKRÓTÓW

Źródła prawa

- e.k.o.z. – Europejska konwencja o ochronie zwierząt przeznaczonych do uboju, sporządzona w Strasburgu dnia 10 maja 1979 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 126, poz. 810)
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- k.k. z 1969 r. – ustawa z dnia 19 kwietnia 1969 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 13, poz. 94 z późn. zm.)
- k.k.s. – ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765 z późn. zm.)
- k.k.w. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)
- k.p.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- k.p.w. – ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848 z późn. zm.)
- k.r.o. – ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 788)
- k.w. – ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275 z późn. zm.)
- nowela grudniowa z 1994 r. – ustawa z dnia 2 grudnia 1994 r. o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 1995 r. Nr 6, poz. 29)

- nowela listopadowa z 2009 r. – ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny wykonawczy, ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 206, poz. 1589 z późn. zm.)
- nowela sierpniowa z 1998 r. – ustawa z dnia 28 sierpnia 1998 r. o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń, ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawy o ustroju kolegiów do spraw wykroczeń, ustawy – Kodeks pracy i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 113, poz. 717 z późn. zm.)
- nowela wrześniowa z 2011 r. – ustawa z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 240, poz. 1431)
- p.a.s.c. – ustawa z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264)
- p.d.g. – ustawa z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178 z późn. zm.)
- p.o.ś. – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.)
- p.o.w. – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. – Prawo o wykroczeniach (Dz. U. Nr 60, poz. 572 z późn. zm.)
- pr. bud. – ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.)
- pr. łow. – ustawa z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (tekst jedn.: Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 z późn. zm.)
- pr. przew. – ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo przewozowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2000 r. Nr 50, poz. 601 z późn. zm.)
- pr. tel. – ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 z późn. zm.)
- pr. wod. – ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.)
- pr. zgr. – ustawa z dnia 5 lipca 1990 r. – Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. Nr 51, poz. 297 z późn. zm.)
- p.r.d. – ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.)
- r.o.p. – rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719)
- r.p.z.w. – rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030)
- r.w.t. – rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.)

-
- u.b.a. – ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 576)
- u.b.i.m. – ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504 z późn. zm.)
- u.b.ż.ż. – ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914 z późn. zm.)
- u.c. – ustawa z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz. U. Nr 97, poz. 1050 z późn. zm.)
- u.d.l. – ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654 z późn. zm.)
- u.d.p. – ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 z późn. zm.)
- u.d.t. – ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321 z późn. zm.)
- u.g.b.h. – ustawa z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2005 r. Nr 235, poz. 2000 z późn. zm.)
- u.g.h. – ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 z późn. zm.)
- u.k.k. – ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 z późn. zm.)
- u.k.p. – ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. Nr 30, poz. 151 z późn. zm.)
- u.l. – ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 z późn. zm.)
- u.o.h.z. – ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 133, poz. 921 z późn. zm.)
- u.o.p. – ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.)
- u.o.p.k. – ustawa z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271 z późn. zm.)
- u.o.z. – ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (tekst jedn.: Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.)
- u.o.z.o.z. – ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.)
- u.p.n. – ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178 z późn. zm.)
- u.p.o.l. – ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.)
- u.p.z. – ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.)

- u.r.ś. – ustawa z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1471 z późn. zm.)
- u.s.d.g. – ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 z późn. zm.)
- u.s.g. – ustawa z dnia 8 marca 1900 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)
- u.t. – ustawa z dnia 16 września 2011 r. o timeshare (Dz. U. Nr 230, poz. 1370)
- u.t.d. – ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1265 z późn. zm.)
- u.t.p. – ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych (Dz. U. Nr 91, poz. 740 z późn. zm.)
- u.u.c.p.g. – ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 391 z późn. zm.)
- u.u.t. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 z późn. zm.)
- u.w.t.p.a. – ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.)
- u.z.l.z. – ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 95 z późn. zm.)
- u.z.z.c.l. – ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. Nr 234, poz. 1570 z późn. zm.)
- u.z.z.w. – ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn.: Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm.)

Czasopisma i oficjalne publikatory

- Apel.-Lub. – Apelacja. Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Lublinie
- Biul. PK – Biuletyn Prawa Karnego
- CzPKiNP – Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych
- Dz. U. – Dziennik Ustaw
- Dz. Urz. KGP – Dziennik Urzędowy Komendy Głównej Policji
- GP – Gazeta Prawna
- GSP – Gdańskie Studia Prawnicze
- GSP-Prz. Orz. – Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa
- KZS – Krakowskie Zeszyty Sądowe
- NP – Nowe Prawo
- ONSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
- OSA – Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
- OSAW – Orzecznictwo Sądów Apelacji Wrocławskiej

OSN(K)	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego (Izba Karna)
OSNKW	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
OSNPG	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego, wydawnictwo Prokuratury Generalnej
OSNwSK	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPiKA	– Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
PiP	– Państwo i Prawo
PiŻ	– Prawo i Życie
PnD	– Paragraf na Drodze
PP	– Problemy Praworządności
PPK	– Problemy Prawa Karnego
Pr. Bank.	– Prawo Bankowe
Prok. i Pr.	– Prokuratura i Prawo
Prok. i Pr.-wkł.	– Prokuratura i Prawo – wkładka
PS	– Przegląd Sądowy
RPEiS	– Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
Sam. Teryt.	– Samorząd Terytorialny
SMO	– Służba Milicji Obywatelskiej
St. Praw.	– Studia Prawnicze
WPP	– Wojskowy Przegląd Prawniczy
ZKA	– Zagadnienia Karno-Administracyjne
ZN UMK	– Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
ZW	– Zagadnienia Wykroczeń

Inne

NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
SA	– sąd apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
TK	– Trybunał Konstytucyjny

USTAWA

z dnia 20 maja 1971 r.

Kodeks wykroczeń

(tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275; zm.: Dz. U. z 2010 r. Nr 106, poz. 672, Nr 152, poz. 1017 i 1018, Nr 217, poz. 1427, Nr 225, poz. 1466; z 2011 r. Nr 126, poz. 715, Nr 217, poz. 1280, Nr 224, poz. 1340, Nr 230, poz. 1370, Nr 240, poz. 1431)

CZĘŚĆ OGÓLNA

Rozdział I Zasady odpowiedzialności

Wybrana literatura: J. Bafia, D. Egierska, I. Śmietanka, *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Warszawa 1980; A. Błachnio-Parzych, *Pozorny zbieg znamion przestępstwa i wykroczenia a zasada ne bis in idem w orzecznictwie Sądu Najwyższego*, *Palestra* 2008, nr 9–10; M. Bojarski, *W sprawie społecznego niebezpieczeństwa wykroczeń*, *ZW* 1986, nr 3; M. Bojarski, *Problemy pogranicza prawa wykroczeń i prawa karnego* (w:) *Problemy współczesnego prawa wykroczeń. Międzynarodowa konferencja, 16–18. X. 1989 r. Przelazy*, red. M. Bojarski, Wrocław 1989; M. Bojarski, *Zasady odpowiedzialności za wykroczenia* (w:) *Wybrane zagadnienia materialnego i procesowego prawa wykroczeń*, *ZW* 1986, nr 4–5 (wkładka); M. Bojarski, W. Radecki, *Oceny prawne obszarów styecznych wykroczeń i przestępstw*, Wrocław 1989; M. Bojarski, W. Radecki, *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Warszawa 2008; M. Bojarski, W. Radecki, *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Warszawa 2011; M. Bojarski, W. Radecki, *Kodeks wykroczeń z komentarzem*, Warszawa 1992; M. Bojarski, Z. Świda, *Podstawy materialnego i procesowego prawa o wykroczeniach*, Wrocław 2002; T. Bojarski, *Ewolucja polskiego systemu prawa wykroczeń* (w:) *Rozwój polskiego prawa wykroczeń*, red. T. Bojarski, M. Mozgawa, J. Szumski, Lublin 1996; T. Bojarski, *Polskie prawo wykroczeń. Zarys wykładu*, Warszawa 2003; T. Bojarski, J. Michalska-Warius, J. Piórkowska-Flieger, M. Szwarczyk, *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Warszawa 2007; Z. Gostyński, *Prawo wykroczeń w zarysie*, Katowice 1987; T. Grzegorzcyk, *Nowela do prawa wykroczeń. Komentarz*, Kraków 1999; T. Grzegorzcyk, *Podstawowe założenia materialnego i procesowego prawa wykroczeń* (w:) *Kodeks wykroczeń. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Przepisy wprowadzające*, red. T. Grzegorzcyk, Warszawa 2012; T. Grzegorzcyk, A. Gubiński, *Prawo wykroczeń*, Warszawa 1996; T. Grze-

gorczyk, M. Olszewski, *Prawo o wykroczeniach. Zarys*, Łódź 1987; A. Gubiński, *Formy i postacie winy w kodeksie wykroczeń*, ZW 1977, nr 3; A. Gubiński, *Odpowiedzialność za usiłowanie dokonania wykroczenia*, ZW 1976, nr 3; A. Gubiński, *Okoliczności wyłączające winę*, ZW 1976, nr 6, ZW 1977, nr 1; A. Gubiński, *Podmiotowa strona wykroczenia*, ZW 1977, nr 4–5; A. Gubiński, *Przedmiotowe znamiona wykroczenia*, ZW 1977, nr 6, ZW 1977, nr 1; A. Gubiński, *Stany konieczności*, ZW 1976, nr 4–5; A. Gubiński, *Wielość czynów a jedność wykroczenia*, ZW 1977, nr 2; A. Gubiński, *W kwestii ustawy względniejszej dla sprawcy*, ZW 1973, nr 2; A. Gubiński, *Wykroczenia ciągle i trwale*, ZKA 1962, nr 5; A. Gubiński, *Wyłączenie bezprawności czynu. O okolicznościach uchylających społeczną szkodliwość czynu*, Warszawa 1961; A. Gubiński, *Zasady odpowiedzialności w prawie wykroczeń*, ZW 1980, nr 5; A. Gubiński, *Zasady odpowiedzialności za wykroczenie (postacie popełnienia wykroczenia)*, ZW 1976, nr 2; A. Gubiński, *Zjawiskowe postacie wykroczenia*, ZW 1972, nr 4–5; A. Gubiński, *Prawo wykroczeń*, Warszawa 1985; T. Kaczmarek, *O elementach wyznaczających treść społecznej szkodliwości czynu zabronionego i jej stopień (ekspozycja problemów spornych)* (w:) A. Michalska-Warias, I. Nowikowski, J. Piórkowska-Flieger, *Teoretyczne i praktyczne problemy współczesnego prawa karnego. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Tadeuszowi Bojarskiemu*, Warszawa 2011; W. Kotowski, *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Kraków 2004; W. Kotowski, B. Kurzępa, *Wykroczenia pozakodeksowe. Komentarz*, Warszawa 2008; E. Kunze, *Przygotowanie a usiłowanie*, WPP 1900, nr 3; B. Kurzępa, *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Warszawa 2008; W. Łuniewski, *Stan wyższej konieczności a zasada proporcjonalności dóbr*, Palestra 2002, nr 3–4; W. Marcinkowski, *Materialnoprawna i procesowa problematyka idealnego zbiegu przestępstwa i wykroczenia*, WPP 2003, nr 3; W. Marcinkowski, *Zbieg przestępstw i wykroczeń drogowych*, WPP 2004, nr 1; A. Marek, *Materialna definicja wykroczenia*, ZN UMK, Prawo X, Toruń 1973; A. Marek, *Niedokończona reforma prawa wykroczeń* (w:) *Teoretyczne i praktyczne problemy współczesnego prawa karnego. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Tadeuszowi Bojarskiemu*, red. A. Michalska-Warias, I. Nowikowski, J. Piórkowska-Flieger, Lublin 2011; A. Marek, *Prawo wykroczeń (materialne i procesowe)*, Warszawa 2008; A. Marek, *Regulacje prawne dotyczące drobnych czynów karalnych (wykroczeń) w państwach Europy Zachodniej i Stanach Zjednoczonych Ameryki*, ZW 1988, nr 5; A. Marek, *Zbieg przestępstw i wykroczeń*, NP 1970, nr 9; A. Marek, J. Satko, *Okoliczności wyłączające bezprawność czynu. Przegląd problematyki, orzecznictwo (SN 1918–99), piśmiennictwo*, Kraków 2000; I. Nowicka, *Wykroczenia będące czynami przepołowionymi w ujęciu prawnym i kryminologicznym*, Szczytno 2010; M. Olszewski, *Jednoczynowy zbieg przestępstwa i wykroczenia*, NP 1972, nr 4; M. Olszewski, *Wykroczenia trwale*, ZW 1989, nr 3; W. Radecki, *Normatywne ujęcie wykroczenia*, Prok. i Pr. 2003, nr 2; W. Radecki, *Zbieg przestępstwa i wykroczenia*, ZW 1977, nr 2; W. Radecki, *Zbieg wykroczeń i zbieg przepisów*, ZW 1977, nr 1; J. Raglewski, *Konstrukcja tzw. przepołowionych czynów zabronionych* (w:) A. Michalska-

-Warias, I. Nowikowski, J. Piórkowska-Flieger, *Teoretyczne i praktyczne problemy współczesnego prawa karnego. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Tadeuszowi Bojarskiemu*, Warszawa 2011; J. Skupiński, *Model polskiego prawa o wykroczeniach*, Ossolineum 1974; K. Szmidt, *Zbieg przestępstwa prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości z niektórymi typami wykroczeń*, Prok. i Pr. 2001, nr 11; D. Szumiło-Kulczycka, *Prawo administracyjno-karne*, Kraków 2004; S. Waltoś, *Konsekwencje prawne zbiegu znamion przestępstwa i wykroczenia w czynnie społecznie niebezpiecznym*, PiP 1970, z. 11; Z. Wiernikowski, *Działanie w granicach uprawnień lub obowiązku prawnego, jako okoliczność wyłączająca bezprawność czynu*, PiP 1987, z. 3; J. Wojciechowski, *Kodeks wykroczeń. Komentarz. Orzecznictwo*, Warszawa 2005.

Art. 1. [Warunki odpowiedzialności za wykroczenie]

§ 1. **Odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5000 złotych lub nagany.**

§ 2. **Nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu.**

1. Wykroczenia to, najogólniej ujmując, drobne naruszenia prawa. Mogą to być naruszenia nakazów lub zakazów administracyjnoprawnych, ale wykroczenia mogą mieć także charakter deliktów kryminalnych. W niektórych systemach prawnych nie są one w ogóle wyodrębniane jako kategoria odrębnych czynów zabronionych i w zakresie deliktów kryminalnych oznaczają wówczas najdrobniejszą postać określonego występku (tak np. w systemie anglo-amerykańskim), w innych stanowią, obok zbrodni i występków, trzecią kategorię przestępstw (tak np. w systemie francuskim; zob. też np. J. Pradel, *Wykroczenia w prawie francuskim* (w:) *Rozwój polskiego prawa wykroczeń*, red. T. Bojarski, M. Mozgawa, J. Szumski, Lublin 1996, s. 184–190) lub uznawane są jedynie za naruszenia administracyjne (porządkowe) i ścigane w systemie karnoadministracyjnym (np. w Austrii, a obecnie także w Niemczech, gdzie po 1968 r. ograniczono je do tzw. przekroczeń porządkowych, zwanych *Ordnungswidrichkeiten*, czy w Portugalii, w której reformy w tym kierunku dokonano w latach 1979–2006; zob. też A.R. Światłowski, *Jedna czy wiele procedur karnych. Z zagadnień wewnętrznego zróżnicowania form postępowania karnego rozpoznawczego*, Sopot 2008, s. 148–150).

W Polsce po 1918 r. przyjęto model karno-administracyjny (orzekanie przez organy administracji „w zastępstwie sądów”, czyli z możliwością żądania przez ukaranego skierowania sprawy do sądu; zob. rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym, Dz. U. Nr 38, poz. 365 z późn. zm.), a wśród wykroczeń – normowało je następnie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r.

– Prawo o wykroczeniach (Dz. U. Nr 60, poz. 572 z późn. zm.) – dominowały wówczas naruszenia administracyjne (zob. T. Bojarski, *Ewolucja...*, s. 14–15; tegoż, *Polskie prawo...*, s. 22–24; T. Grzegorzcyk, A. Gubiński, *Prawo wykroczeń...*, s. 15–19).

Po **II wojnie światowej** w 1951 r. do orzekania w tym zakresie powołano kolegia karno-administracyjne, jako organy społeczne usytuowane przy organach ówczesnej władzy terenowej, a stan ten zaakceptowała także ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 12, poz. 116 z późn. zm.). Dopiero po 1990 r. kolegia te, jako tzw. kolegia ds. wykroczeń, usytuowano przy sądach rejonowych (zob. T. Grzegorzcyk, *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 1995, s. 48), co potwierdzono jeszcze w ustawie z dnia 28 sierpnia 1998 r. o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń, ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawy o ustroju kolegiów do spraw wykroczeń, ustawy – Kodeks pracy i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 113, poz. 717 z późn. zm.), dostosowującej kodeksy wykroczeniowe do nowych kodyfikacji karnych z 1997 r. (zob. art. 2 pkt 1 tej noweli i np. T. Grzegorzcyk, *Nowela...*, s. 53–54), zaś nowa ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – **Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia** (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848 z późn. zm.) zniósła je i **przekazała orzecznictwo w sprawach o wykroczenia sądom** (zob. T. Grzegorzcyk, *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2012; J. Lewiński, *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2011), doprowadzając do usądowienia tej sfery prawa. Dostrzegalna jest jednak od pewnego czasu tendencja przekazywania niektórych wykroczeń do sfery karno-administracyjnej, a więc wyjmowania ich spod orzecznictwa sądów powszechnych (zob. szerzej D. Szumiło-Kulczycka, *Prawo...*, s. 110 i n.; M. Bojarski, W. Radecki, *Kodeks wykroczeń. Komentarz...*, 2011, s. 17–28), których procedura zapewnia większe gwarancje procesowe.

W okresie powojennym wprowadzono jednak do prawa wykroczeń wiele czynów o charakterze naruszeń kryminalnych, co następowało na drodze rozwarstwiania dotychczasowych przestępstw, czyli depenalizacji niektórych zachowań przez ich kontrawencjonalizację, tzn. przesuwanie ich do sfery prawa wykroczeń (zob. M. Bojarski, W. Radecki, *Kodeks wykroczeń. Komentarz...*, 2011, s. 14–17; I. Nowicka, *Wykroczenia...*, s. 41–87, J. Raglewski, *Konstrukcja tzw. przepołowionych czynów zabronionych* (w:) A. Michalska-Warias, I. Nowikowski, J. Piórkowska-Flieger, *Teoretyczne i praktyczne problemy współczesnego prawa karnego. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Tadeuszowi Bojarskiemu*, Warszawa 2011, s. 288 i n.). Doszło w ten sposób do tzw. przepołowienia czynów karalnych, w efekcie czego formalnie spadała wówczas liczba popełnianych przestępstw. Zostało to dokonane zwłaszcza ustawą z dnia 17 czerwca 1966 r. o przekazaniu niektórych drobnych przestępstw jako wykroczeń do orzecznictwa karno-administracyjnego (Dz. U. Nr 23, poz. 149), przesuującą do tej sfery m.in.

drobne czyny przeciwko mieniu czy drobne oszustwa w handlu, ale stan ten przejęła także, utrzymała i utrwaliła ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275 z późn. zm.).

Zmian tego typu dokonywano też później, w tym i po 1990 r. Przepołowienie następowało tu bądź przez wprowadzanie znamion ocennych, wyodrębniających w ten sposób określone zachowania ze sfery prawa karnego (np. „znieważanie” narodu lub Rzeczypospolitej Polskiej jest przestępstwem z art. 133 k.k., ale „okazywanie lekceważenia” narodowi lub Rzeczypospolitej Polskiej – tylko wykroczeniem z art. 49 § 1 k.w., zaś publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstwa lub pochwalanie go przestaje być przestępstwem z art. 255 k.k. i staje się wykroczeniem z art. 52a k.w., gdy „zasięg czynu lub jego skutki nie były znaczne”), bądź przez uwzględnianie zróżnicowanych pojęć prawnych (np. prowadzenie pojazdu mechanicznego „w stanie po użyciu alkoholu” jest wykroczeniem z art. 87 k.w., ale już w „stanie nietrzeźwości” – przestępstwem z art. 178a k.k.), bądź też przez – co budzi większe kontrowersje – wyrażoną w kwocie pieniężnej wartość przedmiotu czynu lub wysokość wyrządzonej szkody (w ten sposób wyodrębniono już w 1966 r. z grona przestępstw m.in. wykroczenia kradzieży, kradzieży drzewa z lasu, paserstwa, uszkodzenia cudzego mienia czy oszustwa w handlu – zob. art. 119, 120, 122, 124 i 134).

Zabiegi takie są zresztą nadal aktualne. Ich przykładem może być uzupełnienie przez Ministra Sprawiedliwości – przekazanego mu wiosną 2012 r., opracowanego przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego – projektu zmian kodeksu postępowania karnego, obejmującego też m.in. kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, a także kodeks karny i kodeks wykroczeń, obecnie już w Sejmie (druk sejmowy nr 870). Proponowane zmiany w prawie karnym *sensu largo* polegają na dodaniu:

- 1) przepisu skreślającego w kodeksie karnym w art. 178a jego § 2 (przestępstwo prowadzenia w stanie nietrzeźwości pojazdu innego niż mechaniczny) i uzupełnienie zmian w kodeksie wykroczeń przez dodanie do art. 87 nowego § 1a, przyjmującego, iż powyższe zachowanie będzie wykroczeniem z zagrożeniem jak w art. 87 § 1 k.w., a ponadto
- 2) przepisów zwiększających, we wskazanych wyżej art. 119, 120, 122 i 124 k.w., wysokości kwot rozgraniczających przestępstwo od wykroczenia, z sugestią, by na gruncie kradzieży (art. 119) i uszkodzenia mienia (art. 124) było to już nie 250 zł, lecz 1000 zł, przy kradzieży drzewa z lasu (art. 120) nie 75 zł, ale 300 zł, przy paserstwie (art. 122), w zależności od czynu, z jakiego pochodzi jego przedmiot, odpowiednio 1000 i 300 zł (zob. T. Grzegorzczak, *Podstawowe kierunki projektowanych zmian procedury karnej*, PiP 2012, nr 11, s. 14–15).

2. W konsekwencji wykroczenia w Polsce w obecnym stanie prawnym obejmują zarówno naruszenia o charakterze administracyjnym, jak i w szerszym niż ongiś zakresie naruszenia o charakterze kryminalnym. **Wykroczenia pozostają jednak nadal odrębną od przestępstw kategorią czynów zabronionych. Są**

Tomasz Grzegorzczak – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Katedry Postępowania Karnego i Kryminalistyki na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego; sędzia Sądu Najwyższego (w Izbie Karnej); specjalista z zakresu postępowania karnego oraz prawa karnego skarbowego i prawa wykroczeń; autor blisko stu publikacji z dziedziny prawa wykroczeń, w tym m.in. Komentarza do Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia (pięć wydań) i komentarzy do poprzednika tego Kodeksu, współautor podręczników *Prawo wykroczeń. Zarys* (Łódź 1987) i *Prawo wykroczeń* (Warszawa 1995, 1996). W latach 1998–2001 był przewodniczącym Zespołu ds. reformy prawa wykroczeń w Komisji ds. reformy prawa karnego, w którym opracowano pod jego kierunkiem projekt obecnego Kodeksu w sprawach o wykroczenia z 2001 r.; od grudnia 2009 r. członek Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego, w której przygotowano projekt nowelizacji obejmującej m.in. przepisy postępowania w sprawach o wykroczenia, a obecnie przygotowuje się zmiany w zakresie szeroko rozumianego materialnego prawa karnego, obejmującego także Kodeks wykroczeń.

Wojciech J. Jankowski – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Postępowania Karnego i Kryminalistyki na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego; emerytowany funkcjonariusz Policji, pełnił funkcje kierownicze w jej jednostkach; autor i współautor publikacji z zakresu prawa wykroczeń.

Monika Zbrojewska – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Postępowania Karnego i Kryminalistyki na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego; adwokat, członek komisji dyscyplinarnej ds. studenckich WPiA UŁ, sekretarz Ośrodka Badawczego Adwokatury przy Naczelnej Radzie Adwokackiej, członek Rady Naukowej Ośrodka Badawczego Adwokatury, członek Komisji ds. Działalności Publicznej Adwokatury przy Naczelnej Radzie Adwokackiej; autorka i współautorka publikacji z zakresu prawa wykroczeń, postępowania karnego oraz prawa karnego skarbowego. Brała udział w pracach komisji kodyfikacyjnej oraz w pracach legislacyjnych dotyczących zmian w Kodeksie postępowania karnego.

Cena: 199 zł
(w tym 5% VAT)

Zamówienia:
infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.książki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgamia internetowa www.profinfo.pl